

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ ПДАБА

Владислав ДАНЩЕВСЬКИЙ

«06» грудня 2024 р.

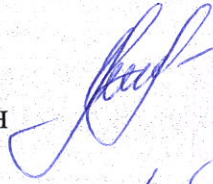
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітньо-професійна програма	«Міжнародна економіка і бізнес»
Статус дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Код освітньої компоненти	ОК 2.7
Мова викладання	українська

Дніпро – 2024

Розробники:

доцент кафедри економічної теорії
та міжнародних економічних відносин

Світлана МОРОЗОВА

професор кафедри економічної теорії
та міжнародних економічних відносин

Ганна РАЗУМОВА

Робоча програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин.

Протокол від 28.08.2024 р. № 1.

Завідувач кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин

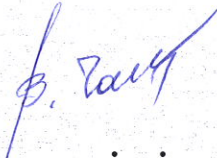

Юлія ОРЛОВСЬКА

Робоча програма погоджена групою забезпечення якості освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка та бізнес» підготовки студентів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка».

Протокол від «28» 11 2024 р. № 1

Гарант освітньої програми

Вероніка ЧАЛА

Експертизу навчально-методичного відділу пройдено:

ВІТА

ЕГОРОВА

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

«5» грудня 2024р.

Реєстраційний номер

(надається фахівцем НМВ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	32		32
лекції	16		16
лабораторні роботи			
практичні заняття	16		16
Самостійна робота, у т.ч:	58		58
підготовка до аудиторних занять	20		20
підготовка до контрольних заходів	18		18
виконання курсового проекту або роботи			
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння теоретичних основ та практичних аспектів європейської економічної політики, її впливу на економічний розвиток країн-членів ЄС та інтеграційні процеси, а також оцінювання можливостей та викликів для України в контексті європейської інтеграції.

Завдання вивчення дисципліни – засвоєння теоретичних і методологічних основ європейської економічної політики, її цілей, інструментів та механізмів реалізації; аналіз основних напрямів економічної політики ЄС, включаючи промислову, конкурентну, торговельну, інноваційну та регіональну політику; вивчення механізмів функціонування спільного ринку, політики зайнятості, стратегії сталого розвитку та фінансової стабільності ЄС; оцінювання наслідків реалізації європейської економічної політики для глобальної економіки та інтеграції України до європейського економічного простору; розвиток навичок критичного аналізу економічних рішень ЄС та їхнього впливу на національні економіки.

Пререквізити дисципліни – «Глобальна економіка та сучасні проблеми міжнародних економічних відносин», «Управління інноваційною діяльністю», «Міжнародні стратегії економічного розвитку».

Постреквізити дисципліни – вивчення даної освітньої компоненти є критично важливим етапом у підготовці до публічному захисту кваліфікаційної магістерської роботи, здобувачі повинні активно використовувати набуті знання для розробки власних дослідницьких проектів та їх ефективного представлення. Освітні компоненти «Практикум-тренінг», «Переддипломна практика», «Кваліфікаційна робота».

Компетентності: відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка і бізнес» другого (магістерського) рівня 2024 р.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень із застосуванням новітніх інформаційних технологій при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків макrorівня з урахуванням невизначеності умов.

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (Фахові) компетентності:

ФК-2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК-3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК-7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК-8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК-11. Здатність аналізувати економічну політику країн ЄС, різноманітні економічні моделі їхнього розвитку та розробляти управлінські рішення щодо євроінтеграційного напрямку державної економічної політики України.

Заплановані результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка і бізнес» другого (магістерського) рівня 2024 р.:

ПРН-3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН-4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН-7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН-10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН-12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН-14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

ПРН-15. Аналізувати економічну політику країн ЄС, досліджувати адаптивні моделі їхнього розвитку у взаємозв'язку та взаємозалежності в контексті стратегії європейської інтеграції України.

Методи навчання:

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з підручником, ілюстрування, демонстрування, практичні роботи).

2. Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху у навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні).

Форми навчання: групова форма (лекція), індивідуальна форма (самонавчання здобувачів освіти).

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою): персональний комп'ютер, пакет програм Microsoft Office.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Інституційні основи європейської економічної політики.
Тема 2. Основні принципи єдиного ринку.
Тема 3. Європейська соціальна політика.
Тема 4. Єдина сільськогосподарська політика Європейського союзу.
Тема 5. Регіональна та промислова політика ЄС.
Тема 6. Міграційна політика ЄС.
Тема 7. Зовнішньоекономічна політика ЄС.
Тема 8. Стратегія зближення України з ЄС

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Європейська економічна політика					
Тема 1. Інституційні основи європейської економічної політики.	10	2	2		6
Тема 2. Основні принципи єдиного ринку.	10	2	2		6
Тема 3. Європейська соціальна політика.	10	2	2		6
Тема 4. Єдина сільськогосподарська політика Європейського союзу.	12	2	2		8
Тема 5. Регіональна та промислова політика ЄС.	12	2	2		8
Тема 6. Міграційна політика ЄС.	12	2	2		8
Тема 7. Зовнішньоекономічна політика ЄС.	12	2	2		8
Тема 8. Стратегія зближення України з ЄС	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16		58
Усього годин	90	16	16		58

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Європейська економічна політика		
1	Тема 1. Інституційні основи європейської економічної політики Структура та функціонування інституцій Європейського Союзу, які формують і реалізують економічну політику. Взаємодія Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС та інших органів у процесі ухвалення економічних рішень. Роль правових норм і регуляторних механізмів у забезпеченні стабільності економічної системи ЄС.	2
2	Тема 2. Основні принципи єдиного ринку Єдиний ринок ЄС як ключовий елемент економічної інтеграції, заснований на вільному русі товарів, послуг, капіталу та робочої сили. Принципи гармонізації законодавства та усунення торговельних бар'єрів між країнами-членами. Виклики та перспективи розвитку єдиного ринку в умовах цифровізації та глобалізації.	2
3	Тема 3. Європейська соціальна політика Основні напрями соціальної політики ЄС, спрямовані на забезпечення рівності, соціальної справедливості та захисту прав працівників. Інструменти регулювання зайнятості, соціального страхування та	2

	підтримки вразливих груп населення. Вплив соціальної політики на економічне зростання та конкурентоспроможність країн ЄС.	
4	Тема 4. Єдина сільськогосподарська політика Європейського союзу Цілі та механізми єдиної сільськогосподарської політики як інструменту підтримки аграрного сектору в країнах ЄС. Регулювання цін, субсидування фермерів і забезпечення продовольчої безпеки. Виклики реформування єдиної сільськогосподарської політики у контексті сталого розвитку та екологічних вимог.	2
5	Тема 5. Регіональна та промислова політика ЄС Стратегія економічного вирівнювання регіонів ЄС через інвестиції у розвиток інфраструктури, інновацій та підприємництва. Інструменти фінансової підтримки, такі як фонди ЄС, програми регіонального розвитку та кластери. Роль промислової політики у зміцненні конкурентоспроможності економіки ЄС у глобальному середовищі.	2
6	Тема 6. Міграційна політика ЄС Регулювання міграційних процесів у ЄС через політики прийому, інтеграції та контролю кордонів. Вплив трудової міграції на ринок праці та соціальну систему країн ЄС. Виклики нелегальної міграції, управління біженцями та перспективи міграційної політики в контексті демографічних змін.	2
7	Тема 7. Зовнішньоекономічна політика ЄС Основні напрями зовнішньоекономічної політики ЄС, зокрема торговельні угоди, санкційні механізми та міжнародне співробітництво. Вплив ЄС на світову економіку через механізми регулювання та економічну дипломатію. Взаємовідносини ЄС із ключовими торговельними партнерами, зокрема США, Китаєм та країнами Східного партнерства.	2
8	Тема 8. Стратегія зближення України з ЄС Основні етапи інтеграції України до європейського економічного простору через виконання Угоди про асоціацію. Вплив європейських стандартів на економічну політику та бізнес-середовище України. Виклики та перспективи подальшого розвитку співпраці між Україною та ЄС у контексті політичних та економічних змін.	2
Разом за змістовим модулем 1		16
Разом		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Європейська економічна політика		
1	Тема 1. Інституційні основи європейської економічної політики.	2
2	Тема 2. Основні принципи єдиного ринку.	2
3	Тема 3. Європейська соціальна політика.	2
4	Тема 4. Єдина сільськогосподарська політика Європейського союзу.	2
5	Тема 5. Регіональна та промислова політика ЄС.	2
6	Тема 6. Міграційна політика ЄС.	2
7	Тема 7. Зовнішньоекономічна політика ЄС.	2
8	Тема 8. Стратегія зближення України з ЄС	2

Разом за змістовим модулем 1	16
Разом	16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	18
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Кліматична політика та економічні аспекти екологічної стратегії ЄС: - вуглецевий податок і механізм прикордонного коригування викидів; - вплив екологічних стандартів ЄС на бізнес та міжнародну торгівлю. Роль ЄС у глобальному врядуванні та міжнародних організаціях: - участь ЄС у діяльності СОТ, МВФ, Світового банку; - економічна дипломатія ЄС та вплив на глобальні економічні процеси; - політика ЄС щодо країн, що розвиваються.	20
Усього годин		58

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю є усний метод, письмовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінювання.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Європейська економічна політика

Максимальна оцінка – 100 балів.

Оцінка змістового модуля складається із:

- присутності студента на лекціях;
- виконання практичних робіт;
- контрольної роботи.

Відвідування студентом лекцій: був присутній – 2 бали за лекцію; був відсутній – 0 балів. Максимальна кількість балів – 16.

Виконання практичних робіт: максимально оцінюється у 4 бали за заняття.

4 бали – студент отримує, якщо він у відведений час повністю виконав обсяг практичного завдання згідно з варіантом. Завдання виконано правильно і послідовно.

3 бали – студент отримує, якщо він у відведений час повністю виконав обсяг практичного завдання згідно з варіантом, але допустив несуттєві помилки або неточності (помилки в окремих етапах обчислень, що не вплинули на кінцевий результат; використання спрощених формул або методик, які загалом підходять, але не є найбільш точними; використання застарілих джерел, не повна деталізація розрахунків або

графічного матеріалу, нечітке формулювання висновків) у виконанні практичних робіт;

2 бал – студент отримує, якщо він у відведений час не повністю виконав обсяг практичного завдання згідно з варіантом, наявне порушення послідовності виконання і мають місце суттєві помилки (використанні невідповідних завданню формул або методів, пропуск важливих етапів обчислень, що призвело до невірних результатів; некоректна інтерпретація отриманих числових значень; відсутність використаних джерел; логічні та змістові помилки у поясненнях; некоректне оформлення графіків, діаграм, таблиць; структурні помилки та невиконання вимог до роботи) у виконанні практичних робіт.

1 бал – студент отримує, якщо він не виконав завдання, але був присутнім на занятті.

0 балів – студент отримує, якщо він був відсутнім на практичному занятті.

Максимальна кількість балів – 32.

Контрольна робота складається з індивідуального завдання у вигляді наукової роботи. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання - 52 бали.

– 50-52 бали – робота є зразковою, демонструє оригінальний підхід до теми, містить елементи наукової новизни або практичне значення, виконана на найвищому рівні за всіма критеріями. Аналіз глибокий та всебічний, висновки обґрунтовані та мають значення для подальших досліджень. Оформлення відповідає вимогам;

– 40-49 балів – робота виконана на високому рівні, демонструє глибоке розуміння теми, вміння аналізувати та узагальнювати інформацію. Структура бездоганна, оформлення відповідає всім вимогам. Використано велику кількість авторитетних джерел. Тема розкрита повно та глибоко, але відсутні виражені елементи наукової новизни або оригінальний підхід. Висновки обґрунтовані поверхово;

– 30-39 балів – робота демонструє хороше розуміння теми та вміння аналізувати інформацію. Структура чітка та логічна. Використано достатню кількість якісних джерел. Оформлення відповідає більшості вимог. Тема розкрита достатньо повно, але не вичерпно. Структура логічна, але можуть бути деякі несуттєві недоліки. Оформлення в основному відповідає вимогам, але можливі незначні помилки. Аналіз достатній, але можна було б провести глибший аналіз та навести більше аргументів;

– 20-29 балів – робота демонструє базове розуміння теми. Є спроба структурувати матеріал та використати джерела. Оформлення в цілому відповідає мінімальним вимогам. Тема розкрита частково, не всі ключові аспекти розглянуті. Структура в основному логічна, але є порушення послідовності. Є помилки в оформленні та використанні джерел. Аналіз поверховий, відсутня глибока інтерпретація;

– 10-19 балів – у роботу сформульовано окремі тези або представлено деякі факти, але вони не пов'язані між собою. Тема розкрита дуже поверхово. Структура нечітка, відсутня логіка викладу. Використано мінімум джерел або вони оформлені неправильно. Робота виконана несамотійно (явні ознаки копіювання). Оформлення має значні недоліки;

– 0-9 балів – робота не відповідає основним вимогам, присутні окремі фрагменти тексту, що мають відношення до теми. Робота не є цілісним дослідженням. Тема не розкрита, відсутня структура, використано мінімум джерел або вони неякісні, робота виконана несамотійно або присутній плагіат.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. . Deep and comprehensive free trade agreement with the EU: advantages and downsides for the Ukrainian society: monograph / G. Duginets, O. Diachenko, N. Mazarak, O. Golovachova; edited by Ganna Duginets. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics, 2019. 212 p.

2. Marekha I. S. The Global and European Integration: lecture notes. Sumy: SSU, 2017. 105 p.
3. Алієв Р. А., Дригола К. В., Вертелецька О. М. Особливості формування інтелектуальної економіки країн світу. Економічний простір. 2019. № 141. С. 36-48.
4. Економічна політика Європейського Союзу та громадянське суспільство: навчальний посібник / за заг. ред. О. В. Кубатка, Б. Л. Ковальова. Суми: Сумський державний університет, 2023. 235 с.
5. Європейська регіональна політика: підручник / за ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
6. Європейський Союз у ХХІ столітті: функціонування та розвиток: монографія / В. С. Загорський, О. Я. Красівський, О. С. Киричук, П. В. Когут, О. П. Котовська; ред.: В. С. Загорський, О. Я. Красівський; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2016. 631 с.
7. Європейський Союз: навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
8. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху: навч. посіб. / [Матвійчук А. В. та ін.]; за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне: Волинські обереги, 2019. 155 с.
9. Європейські студії у фінансах: навч. посіб. / І. О. Школьник, А. Ю. Семенов, В. М. Кремень та ін.; за заг. ред. І. О. Школьник, А. Ю. Семенова. Суми: Сумський державний університет, 2017. 214 с.
10. Кваша С. М., Файчук О. М., Файчук О. В. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 282 с.
11. Макаренко М. І., Хомутенко Л. І., Дяконова І. І. Європейська інтеграція. Київ: ЦУЛ, 2018. 344 с.
12. Пазізіна К. В., Уніят А. В. Світова та європейська інтеграція: навч. посібник. Тернопіль. 2013. 258 с.
13. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / за ред. В. Чужикова. Київ: КНЕУ, 2016. 495 с.

Допоміжна

1. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи : монографія // за ред. проф. Т. О. Зінчук. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 494 с.
2. Бородіна О. М. Убезпечення сільського способу життя: європейська політика, орієнтири для України. Економіка АПК. 2020. № 2 С. 20.
3. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин: колективна монографія / кол. авт.; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
4. Куклін О. В., Пустовійт Р. Ф., Криворучко М. Ю. Євроінтеграційні виклики України. Бізнес Інформ. 10. 2020. С. 14-21
5. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Європейська економічна політика» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання/ Укладачі: Орловська Ю. В., Морозова С. А., Глущенко А. В. Дніпро: ПДАБА, 2024. 11 с. URL: <https://surl.li/tdeuog>.

12. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Державний комітет статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Закон і бізнес: газета. URL: <http://zib.com.ua>.

4. Інститут аналізу та прогнозування НАН України URL: <http://ief.org.ua/>
5. Інститут аналізу та прогнозування URL: <http://www.iap.org.ua/>
6. Кабінет Міністрів України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua>.
8. Міністерство соціальної політики України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.msp.gov.ua>.
9. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mof.gov.ua>.
10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
11. Національний банк України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
12. Віртуальний читальний зал ПДАБА. URL: <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library>.